

falsū iurat qđ putat eē verū. sicut ille q verū iurat qđ putat eē falsū. dicit. n. ibi Aug. Inest que admodum vbi pcedat ex aio: q: reaz lingua nō facit nisi rea mens.

Ad secunduz sic procedit.

Videť q nō oē piuriū sit pctm: Quicū qz. n. nō implet qđ iuramēto cōfirmatū: piurū eē videt. sed qñqz aliqs iurat se facturū ali qđ illicitū. puta adulteriū vel homicidium qđ si faciat peccat. si ę etiā nō faciendo peccaret pctō piuri: sequeret q eēt pplex. ¶ Nullus peccat faciedo qđ meli' e. s. qñqz ali quis piurando facit qđ meli' est: sicut cū qs iuravit se nō intraturū fligionē vel qñqz opa virtuosa nō facturū. ę nō oē piuriū e peccatū. ¶ Ille q iurat facere alterius volūtatē nisi eā faciat videt ęcurrere piuriū. s. qñqz pōt cōtingere q nō peccat si ei' n impleat voluntatē. puta cū pcepit ei aliqd nimis durū et iportabile: ę videt q nō oē piuriū sit pctm.

¶ Juramentū promissōrium se extendit ad futura: sicut assertōriū ad pterita et pntia sed pōt cōtingere q tollat obligatio iuramēti p aliqd qđ in futurū emergat: sicut cū ali qua ciuitas iurat se aliqd seruaturū. et p' ea supueniūt noui ciues q illud n iurauerūt. v' cū canonic' aliqs iurat statuta ecclie alie' se seruaturū. et p' modū aliqua sūt d nouo. ę videt q iste q transgredit iuramentū nō peccet. S. 3 d e qđ Aug' dicit de verb apli Jacobi i smone de piurio loquēs. Videtis q ista detestāda sūt belua et de rebus hūanis extimanda. ¶ dicitū q sicut s dictū e: iuraf e deū teste iuocare. ptinet at ad dei reuerētiā q aliqs eū teste iuocet falsitatis: ga p b dat i'ellige uel q de' vitatē nō cogscat q falsitatē testificari velit. et iō piuriū māifeste e pctm religioi dñi cui' e deo reuerētiā exhibere. ¶ Ad primū ę d q ille q iurat se facturū aliqd illicitū: iurādo ęcurrit periuriū ppter defectū iusticie. s. si nō impleat qđ iurauit i b periuriū nō ęcurrit: qz b non erat tale qđ qđ sub iuramēto cadē possz. ¶ Ad scđm videndū q ille q iurat se nō intraturū religione: vel nō daturū elyam: uel aliqd h' mōi iurando piuriū ęcurrit ppter defectū iudicij et iō qñ facid qđ meli' e nō e piuriū. sed per iurio dñi. s. n. eius qđ facit sub iuramento cadē nō potat. ¶ Ad tñiū dō q cuz aliqs iurat vel promittit se facturū voluntatem al

teri' intelligenda est debita additio: s. i. id qđ ei mandaf licitū sit et honestū et portabile siue moderatū. ¶ Ad quartū dō q qz iuramētū est actio psonalis. ille q de nouo fit ciuis alicui' ciuitatis nō obligat q iuramēto ad obseruanda illa q ciuitas se seruaturū iurauit tenet tñ ex quadā fidelitate ex qua obligat. vt sic sit soci' bonoz ciuitatis. ita e fiat particeps onez. Canonic' qo q iurat se seruaturū statuta edita i aliq collegio: nō tenet ex iuramento ad seruādū futura: nisi itēderit se obligare ad oia statuta pterita et futura: tenet tñ ea seruare ex ipsa vi statutorū q hnt coacti uā vritutē vt ex s dictis h'. ¶

Ad tertiu' sic procedit.

Videť q nō oē piuriū sit pctm mortale. v' n. e. de iureiuran. in ea qōne q ponit an a sacri vinclo absoluat q illō iurati p vita et reb' seruādis fecerūt. Nihil aliō arbitramur qđ antecessores nostri romani pontifices arbitrati fuisse noscūt q tales a iuramēti nexib' absoluerūt. Ceterū vt agaf consulti' et auferat mā deierandi: non eis ita expresse dicat vt iuramēta nō seruet. s. si ea nō attēderint. nō ob h sūt tanqz p mortali crimine puniendi. nō ę oē piuriū e pctm mortale.

¶ Sic Criso' dicit. magis e iurare p deū qz p euāgelii. s. nō sp peccat mortalit' q p dūm iurat aliqd falsū. puta si ex ioco vel lapsu lingue aliqs tali iuramēto i cōi smōe vraf. ę nec eē si aliqs frangat iuramētū qđ solēni ter p euāgelii iurat sp erit pctm mortale.

¶ Scđz iura ppi piuriū aliqs ęcurrit ifamia: vt h'. 6 q. i. c. ifames. nō at v' q ppi qđ libet piuriū aliquis ifamiā ęcurrat: sic d' de assertorio iuramēto violato p periuriū. ę v' q nō oē periuriū sit pctm mortale. ¶ S. 3 d De pctm qđ dñi pcepto dino e pctm mortale. s. periuriū dñi pcepto dino. dñ. n. Leuit. 19. Nō piurab i noie meo. ę e pctz mortale. ¶ R' dō q fm doctrinā phi. pprop qđ vniūqz tale illud magis. videm' at q ea q ex te sūt pctā venialia vel eē bona ex gener: si i cōtēptū dei fiāt sūt pctā mortalia. vñ m' to magis quicquid e qđ d sui rōe ptinet ad cōtēptū dei est pctm mortale. piuriū at de sui rōe iportat cōtēptū dei. ex b. n. h. rōne clpe vt dictū e: qz ad irreuerētiā dei pertinet. vñ māifestū e q piuriū ex sui rōe est peccatuz mortale. ¶ Ad primū ę d q sicut s dictuz

est: coactio, nō aufert iuramēto pmissorio
vini obligādi respectu ei⁹ qd licite fieri pōt
z iō si alius nō impleat qd coact⁹ iuravit: nihil
ominus peritūū icurrit: z mortalit̄ peccat.
pōt tñ p auctoritatē sūmi pontificis ab obli
gatiōe iuramenti absolui. p̄sertim si coactus
fuerit tali metu q cadē posset i cōstantē viꝝ
¶ At dicif q tales nō sūt puniendi tanq̄ p
mortali crimie: nō h̄ iō dicif qz nō peccent
mortaliter: s; qz pena eis minor: s; fligit. ¶ Ad
secundum dō q nō prop̄ qdlibz pctm̄ moz
tale alius infamit̄ efficit ipso iure. vñ nō se
quif si ille q iurat falsū iuramēto assertorio
nō ē infamit̄ ipso iure s; soluz p sniam diffi
nitūā latā s; eū in accusatiōe q prop̄ h̄ nō
peccet mortalit̄. iō ē magis reputatur inia
mis ipso iure q frangit iuramentū pmissori
um solēniter factū: qz i ei⁹ ptate remāet p
q̄ iuravit: ut det suo iuramēto veritatē: qd
nō cōtingit i iuramēto assertorio. ¶ Ad ter
tium dō q ille q iocose piurat: nō emittit di
uinā irreuerentiā s; q̄tū ad aliqd magis augz
z iō nō excusat a pctō mortali. ille at̄ q ex la
p̄u lingue falsū iurat. si qdē aduertat le iura
re z falsū eē qd iurat nō excusat a pctō moz
tali sicut nec a dei cōtēptu. si at̄ h̄ nō aduer
tat nō v̄ h̄re itētiōz iurādi. z iō a crimine p
iury excusat. ē ḡ ḡui⁹ pctm̄ si qs solēniter
iuret p euangeliū q̄ si p deū i cōi sermōe iu
ret. tñ p̄p̄ scadalū. tñ p̄p̄ maiore delibatiōz
qb̄ eq̄lr hinc inde p̄fatis ḡui⁹ ē si qs p denz
iurās piuret q̄ si piuret iurās p euangeliū.

Ad quartum sic pro cedit. Videt q ille peccet q iniungit iuramē tū ei q piurat. Aut. n. scit eū v̄p̄ iurare: aut falsū. si scit eū v̄p̄ iurare: p nibilo ei iuramē tū iniungit. si at̄ credit eū falsū iurare: q̄tum ē de se iducit eū ad peccādū. ḡ v̄ q nullo mo do debeat qs alicui iuramentū iniūgē.

¶ Ad 2° ē accipe iuramentū ab aliq̄ q̄ iuramē
tū iniungere alicui. s; recipe iuramentū ab aliq̄
nō videt eē illicitū. z p̄cipue si piuret: qz in h̄
v̄ cōsentire pctō. ḡ videt q multo min⁹ lice
at̄ exigē iuramentū ab aliq̄ q piurat. ¶ Si
dicitur Leuit. 5. Si peccauerit aīa z auerit
vocē iurantis falsū: testisq; fuerit q ipse vidit
aut conscius est: nisi indicauerit: portabit i
iquitatē suā. ex q̄ v̄ q alius sciens alicquem
iurare falsū teneat eū accusare. nō igitur lz
ab eo exigere iuramentū. ¶ S; sicut peccat

ille q falsū iurat: ita ille q p falsos deos iurat
ut Aug⁹ dic̄ ad Publicolā. ḡ licet iuramen
tū exigere ab eo q falsū iurat. ¶ R̄ dō q cir
ca eū q exigit ab alio iuramentū distiguēdū
videt. aut. n. exigit iuramentū pro seipio p̄p̄a
sponte. aut exigit iuramentū p alio ex. neces
sitate officij sibi cōmissi. z si qdē augs p se
ipso exigit iuramentū tanq̄ p̄sona priuata
distiguēdū v̄ ut Aug⁹ dic̄ in sermone de
piuris. si. n. nescit eū iuraturū falsū. z ideo di
cit. iura mihi ut fides ei sit: nō ē pctm̄. tñ est
hūana tēptatio: qz. s. p̄cedit ex qdam infir
mitate q h̄ dubitat verū eē diciturū. z hoc
ē illud iuramentū d̄ q dñs dic̄ Mat. 5. Qd
āpli⁹ ē a malo ē. si at̄ scit eū fecisse. s. s; eū
qd iurat: z cogit eū iurare: hom̄ r̄da est. il
le. n. de suo piurio se iterimit. z iste manum
iterficiētis ipressit. si at̄ alius exigit iuramē
tū tanq̄ p̄sona publica fm̄ q exigit ordo iu
ris ad p̄ntionē alteri. nō v̄ esse in culpa si
iple iuramentū exigit: siue sciat eū falsū iura
re: siue v̄p̄: q nō videt ille exigere. s; ille ad
cui⁹ instantiā exigit. ¶ Ad p̄mū ḡ dicēdū q
obiectio illa p̄cedit q̄n p se alius exigit iura
mentū. z tñ nō sp̄ scit eū iurare verū l̄ falsū
s; q̄iq; dubitat de facto z credit eū verū iu
raturū. z tūc ad maiore certitudinem exigit
iuramentū. Ad scdm̄ dicēdū q sic Aug⁹
dic̄ ad Publicolā. q̄uis dicitur sit: ne iurem⁹
nūq; me i scripturis scis legisse memini ne
ab aliq̄ iurationē accipiam. vñ ille q iuratiō
nē recepit nō peccat nisi forte q̄n p̄p̄ia spon
te ad iurandū cogit eū quē scit falsū iuraturū
¶ Ad t̄tū dicēdū q sicut Aug⁹ dic̄. Moy
ses nō exp̄ssit i p̄dicta auctoritate cui fit idi
candū piuriū alteri. z iō intelligit q debeat
idicari talib; q magis p̄rit p̄desse q̄ obesse
piuro. sicut ē nō exp̄ssit q ordine deat ma
nistari. z iō videt seruand⁹ ordo euāgelic⁹
si sit pctm̄ piury occultū. z p̄cipue q̄n n̄ ver
ret locū ordo euāgelic⁹: ut s̄ dictū ē. ¶ Ad
quartū dō q licet malo uti p̄pter bonū: sic
et de⁹ v̄t̄. nō tñ licet alique ad malū iducē
vñ licet ei⁹ q per falsos deos iurare paratus
ē iuramentū recipe. nō tñ lz eū iducē ad h̄ q
p̄ falsos deos iuret. alia tñ rō videt eē in eo
q per verū deū falsū iurat: qz i tali iuramen
to deest bonū fidei. q̄ utif alius i iuramēto
illi⁹ q verū per falsos deos iurat. ¶ Un̄ Aug⁹
dic̄ ad Publicolā. vñ i iuramēto ei⁹ q falsū

per deū deū iurat nō videt eē aliqđ bonuz
quo vti liceat.

Deinde cōside
randū ē de vitys ad religio
sitate ptinentib⁹ qb⁹ rebus
sacris irreuerentia exhibet
¶ Et p̄ de sacrilegio. 2º de
simonia. Circa primū querit̄ quatuor. p̄
qd̄ sit sacrilegiū. 2º vtrū sit spāle pctm̄. 3º
de spēbus sacrilegy. 4º de pena sacrilegy.

Ad primuz sic proce

dit. ¶ Videl̄ qđ sacrilegiū nō sit sacre rei viola
tio. d̄. n. i. 7. q. 4. Comittit̄ sacrilegiū qđ p̄n.
cipis iudicio disputant: dubitantes an is vi
gnus sit honore quez princeps elegerit. s̄z b̄
ad nullā rē sacā pertinere v̄r. ḡ sacrilegiū n̄
ipoztat sacre rei violatōem. ¶ 3. Vidē sub
ditur qđ si q̄s pmiserit inde of officia publica
exercere: uelut i sacrilegiū excoicatio p̄ferat̄
s̄ officia publica nō vidētur ad aliqđ sacū
ptine. ḡ v̄r qđ sacrilegiū nō ipoztat violatio
nem alicuius sacri. ¶ 4. Maior ē v̄tus dei
q̄s v̄r homis. s̄z res sacre a deo scitate obti
nēt. ḡ nō p̄nt p̄ hoies violari. z ita sacrilegiū
nō v̄r eē sacre rei violatō. ¶ 5. 3. ē qđ Judo
rus dic̄ i liº etimologiarū qđ sacrilegus d̄r
ab eo qđ sacra legit. i. iurat. ¶ 6. d̄. n. i. 7. q. 4.
sicut ex s̄ dictis p̄z. sacruz d̄r aliqđ ex eo qđ
ad diuinū cultū ordinatur: sicut at̄ ex eo qđ
aliqđ ordinat̄ i finē bonū sortit̄ rōnez boni.
ita et̄ ex h̄ qđ aliqđ d̄putat̄ ad cltū di efficit̄
qdā d̄inū. z sic ei qđa reuerētia debet̄ q̄ re
fertur i deū. z iō oē illud qđ ad irreuerētia
reuz sacraz p̄inet ad iuriā dei p̄inet. z habz
sacrilegy rōnē. ¶ Ad primū ḡ d̄ qđ fm̄ phz
i p̄ ethicozū: bonū cōe gentis ē qđdā d̄inuz
z iō antiquitus rectores reipublice d̄ini vo
cabant̄ q̄i d̄ine puidētie ministri. fm̄ illud
Sap. 6. Cū essetis ministri regni illi nō f̄cte
indicastis. z sic p̄ quādā nois extēsiōe illd̄
qđ pertinet ad irreuerētia p̄ncipis. s̄. dis
putare de eiº iudicio an oporteat eū sequi
fm̄ quādā similitudinē sacrilegiū d̄r. ¶ Ad se
cūdū d̄ qđ p̄pls xpian⁹ p̄fidē z sacra xpi sci
ficat̄ ē: fm̄ illud. i. ad Cor. 6. 3. Abluti estis
sed sanctificati estis. z iō. i. p̄ct. 2. d̄. Vos
estis genus electū. regale sacerdotiū: gēs s̄a
cta: p̄pls acq̄sitōis. z iō id qđ sit i iuriāz po
puli xpiani. s̄. qđ ifideles ei p̄ficiat̄ pertinet ad

irreuerētia sacre rei. v̄n rōnabiliter sacrilegi
um d̄r. ¶ Ad t̄ciū d̄ qđ violatio h̄ lāge dici
tur q̄cūq; irreuerentia uel ex bonozatō: sicut
at̄ honor ē i honozate nō at̄ in eo qđ honora
tur ut d̄r i p̄ ethicozū. ita et̄ irreuerētia ē i eo
qđ irreuerenter se bz. q̄uis et̄ nihil noceat ei
cui irreuerentia exhibz. q̄tū ḡ ē in ipso rem
sacra violat: licet illa nō violef.

Ad secunduz sic pro

cedit. ¶ Videl̄ qđ sacrilegiū nō sit pctm̄ spāle.
d̄. n. i. 7. q. 4. Comittit̄ sacrilegiū qđ i diuine
legis scitate aut nesciendo comittit̄ aut ne
gligendo violat̄ z offendit̄. s̄z b̄ sit p̄ oē pctz
nā pctm̄ ē dictū uel factū l̄ cupitū 3. leges
dei ut Aug⁹ dicit. 22. 3. Faustū. ḡ sacrilegiū
ē gnāle pctm̄. ¶ 1. Nullū spāle pctm̄ cōtine
tur sub d̄f̄sis generib⁹ pctōz. s̄z sacrilegiū s̄b
d̄f̄sis gnēibus pctōz cōtinet̄. puta sub homi
cidio si q̄s sacerdotē occidat. sub luxuria si
q̄s h̄ginē sacratā violef uel quācūq; mulie
rē in loco sacro. sub furto si q̄s rē sacā fura
tus fuerit. ḡ sacrilegiū nō ē spāle pctm̄. ¶ 2.
Dē spāle pctm̄ iuenit̄ distinctuz ab alijs pec
catis ut de iusticia spāli p̄hs dic̄ in 3º ethico
rū. s̄z sacrilegiū nō videt̄ iueniri absq; alijs
pctis s̄z q̄nz iungit̄ furto. q̄nz homicidio:
ut d̄ictū ē. n̄ ḡ ē spāle pctm̄. ¶ 3. 3. ē qđ op
ponit̄ spāli v̄tuti. s̄. religioi ad quaz p̄tinet
reuereri deū z d̄ina. ḡ sacrilegiū ē spāle pec
catū. ¶ 4. 3. d̄icendū qđ v̄bicūq; iuenit̄ spālis
rō deformitatis. ibi necē ē qđ sit spāle pctm̄
qđ spēs cuiuslibz rei p̄cise attēdit̄ fm̄ rōem
formalē ipsiº: nō at̄ scōz māz uel sbiectū. i. sa
crilegio at̄ iuenit̄ spālis rō deformitatis q̄. s̄.
violat̄ res sacra p̄ aliquā irreuerentia. z ideo
ē spāle pctm̄ z opponit̄ religioi: sicut enim
Damaf. dic̄ i 3º liº. purpura regale idūnetū
facta honozat̄ z glorificat̄. z si q̄s h̄ac perfo
rauerit morte d̄anatur: q̄si 3. regē agens. ita
et̄ si q̄s rē sacram violat̄ ex h̄ ipso 3. dei reue
rētia agit. z sic p̄ irreligiositate peccat. ¶ Ad
p̄mūz ḡ d̄ qđ illi d̄icitur sacrilegiū i diuine
legis scitate omittit̄ qđ legē di ipugnant sicut
h̄ctici z blasfemi: qđ ex h̄ qđ deo nō credunt
i currūt ifidelitat̄ pctm̄. ex h̄ v̄o qđ d̄ine legi
v̄ba puertit̄: sacrilegiū icurrūt. ¶ Ad scōm
d̄ qđ nihil p̄hibet v̄nā spālē rationem pcti
in pluribus pctōrū gnibus iueniri: scōz qđ di
uersa pctā ad finē v̄nī pcti ordinēt̄. put̄ et̄
i v̄tutib⁹ appz qđ ipaf ab v̄nā v̄tute. z h̄ mō